

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **V. P.**, narozený dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 3. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně v souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 111/2006 Sb.“) a správním řádem rozhodl na základě žádosti ze dne 29. 4. 2019 o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce namítal, že správní orgán I. stupně ani žalovaný se nevypořádali s argumentací směřující proti použitému výkladu § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. Upozornil, že příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou dvě různé dávky pomoci v hmotné nouzi. Proto pokud jsou podmínkou příspěvku na živobytí natolik nízké příjmy, že po zaplacení odpovídajících nákladů na bydlení nezbude ani částka na živobytí, není důvod takto striktní kritérium uplatňovat i na doplatek na bydlení. Doplatek na bydlení slouží k pokrytí nákladů na bydlení u osob, které nemají nárok na příspěvek na živobytí. Je tak proti účelu zákona vázat přiznání doplatku na bydlení na nárok na příspěvek na živobytí.
4. Nelze přehlédnout, že v § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb. není na rozdíl od § 2 odst. 2 písm. a) stejného zákona žádný odkaz na přiměřené náklady na bydlení a na příjmy dle § 9 odst. 2. Totéž platí i o § 33 odst. 1 a § 35 a je zřejmé i z porovnání dikcí § 21 a § 23 zákona č. 111/2006 Sb. Závěr, že osoba je ve stavu hmotné nouze podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb., ale zároveň jí není přiznán doplatek na bydlení z důvodu, že rozdíl započitatelných příjmů a přiměřených (v praxi nereálných) nákladů na bydlení je větší než 1,3násobek částky živobytí, byť rozdíl započitatelných příjmů a odůvodněných nákladů je nižší než částka živobytí, je absurdní.
5. Zásadní vada napadeného rozhodnutí spočívá v tom, že žalovaný při použití § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. porovnává započitatelný příjem s přiměřenými náklady na bydlení místo toho, aby je porovnal s odůvodněnými náklady na bydlení. Znění § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. vůbec nezmiňuje, že započitatelný příjem má být snížen o náklady na bydlení a jak je stanovit. Ze smyslu zákona je zřejmé, že příjem ve smyslu § 33 odst. 2 musí být porovnán až po odečtení nákladů na bydlení. Představuje-li toto ustanovení dobrodiní zákonodárce, nemůže stanovit přísnější podmínky v porovnání s § 33 odst. 1. Musí se tedy jednat o odůvodněné náklady na bydlení, nikoliv jen přiměřené. To, že do textu § 33 odst. 2 nebyla zařazena slova „po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení“ je legislativně-technická chyba a mělo by se tak postupovat v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96 o odchýlení se od doslovného znění, vyžaduje-li to smysl ustanovení. Ani na tento argument však žalovaný nereagoval.
6. Pokud se od započitatelného příjmu 14 745 Kč odečte částka na bydlení 13 200 Kč, zbude 1 545 Kč, matce a žalobci by tak nezbyla ani částka existenčního minima. Pokud by se odečítaly normativní náklady ve výši 11 444 Kč, zbude 3 301 Kč, tedy o 3 759 Kč méně, než je částka živobytí. Tolik by měla nejméně činit výše dávky. Pro úplnost uvedl, že po odečtení nákladů na bydlení od příjmů žalobce a jeho matky bez redukcí zbyde 5 231 Kč, což je částka asi o 1 800 Kč nižší, než je částka živobytí. I z toho je zřejmá nutnost ústavně-konformního výkladu rozhodných ustanovení. Jediným akceptovatelným řešením je, že se od započitatelného příjmu odečtou odůvodněné náklady a výsledek se porovná tolíko s částkou živobytí, a pokud je nižší, rozdíl určí výši dávky – doplatku na bydlení. Zvláště když se jedná o osoby se zdravotním postižením.
7. Navrhl, aby soud zrušil napadené i prvostupňové rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný zrekapituloval výpočet nároku žalobce na doplatek na bydlení a konstatoval, že byl proveden v souladu se zákonem. K žalobním námitkám uvedl, že pro navrhovaný postup není v zákonné úpravě opora, což potvrdil i NSS v rozsudku č. j. 6 Ads 20/2018-32 nebo ve věci žalobce č. j. 5 Ads 123/2022-33. Jednou z podmínek pro vznik nároku na bydlení je přiznání příspěvku na živobytí. Pokud žadatel na příspěvek na živobytí nedosáhne z důvodu vysokých příjmů, umožňuje zákon doplatek na bydlení přiznat v případě příjmů dosahujících maximálně 1,3násobek částky živobytí. Vzhledem k tomu, že je alternativní podmínka vzniku nároku vázána na příspěvek na živobytí, vychází se při zjišťování příjmů a částky živobytí z částek, které byly rozhodné pro příspěvek na živobytí. Tedy se započte příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení do výše 30/35 % příjmu. Odůvodněné náklady na bydlení jsou zohledňovány v podmínce pro nárok na dávku podle § 33 odst. 1 a ve výpočtu výše dávky. Není tedy důvod, aby byly zohledňovány i v podmínkách pro nárok podle § 33 odst. 2, když se vážou k příspěvku na živobytí. Zákon rovněž neumožňuje pro posouzení vzniku nároku započítat skutečné náklady na bydlení.
9. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 29. 4. 2019 žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení, ve které jako společně posuzovanou osobu uvedl svou matku. K žádosti doložil doklady týkající se příjmů a nákladů na bydlení.
11. Rozhodnutím ze dne 10. 1. 2020, č. j. X správní orgán I. stupně rozhodl žalobci nepřiznat doplatek na bydlení. Žalovaný rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil rozhodnutím ze dne 16. 4. 2020, č. j. X.
12. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 5. 2023, č. j. 16 Ad 19/2020-21 rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, č. j. X zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. V rozsudku žalovanému vytkl, že při určení výše příjmu žalobce a žalobcovy matky nepřihlédl k přiměřeným nákladům na bydlení v rozporu s § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. a nevypořádal se s namítaným zohledněním odůvodněných nákladů na bydlení a s tím, zda je žalobce aktuálně veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.
13. Žalovaný v dalším řízení rozhodnutím ze dne 3. 1. 2024, č. j. X zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 10. 1. 2020, č. j. X a věc mu vrátil k novému projednání.
14. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 21. 3. 2024 správní orgán I. stupně rozhodl žalobci nepřiznat doplatek na bydlení. V odůvodnění poukázal na § 2 odst. 2 písm. b), § 33 odst. 1 písm. b), § 33 odst. 2 a odst. 6, § 2 odst. 1 a § 63 odst. 1 a 2 zákona č. 111/2006 Sb. Správní orgán I. stupně po provedeném výpočtu shledal, že žalobci na měsíc duben 2019 nevznikl nárok na příspěvek na živobytí z důvodu vysokých příjmů, žalobci tak nevznikl ani nárok na doplatek na bydlení podle věty první § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. Posuzoval tedy, zda příjem společně posuzovaných osob (žalobce a jeho matky) nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob a zda žalobci vznikne nárok na doplatek na bydlení podle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. Přičemž i pro tento případ se příjem započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení. Poukázal na § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., přičemž Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

přiměřené náklady na bydlení činí 5 161 Kč, příjem činí 14 745 Kč, jejich rozdíl je 9 584 Kč, částka živobytí společně posuzovaných osob je 7 060 Kč, jejíž 1,3 násobek činí 9 178 Kč. Tedy příjem žalobce a společně posuzované osoby (9 584 Kč) přesahuje i 1,3násobek jejich částky živobytí (9 178 Kč). Žalobci tak nevznikl nárok na doplatek na bydlení na měsíc duben 2019, neboť nesplňuje podmínku nároku na dávku v souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.

15. Žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí podal odvolání, ve kterém uplatnil obdobné námitky jako v žalobě.
16. Napadeným rozhodnutím ze dne 12. 6. 2024 žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí a odvolání zamítl. Zjistil, že rozhodnutím ze dne 16. 7. 2019, č. j. X žalobci nebyl přiznán příspěvek na živobytí, postupoval proto dle § 33 odst. 2 věta druhá zákona č. 111/2006 Sb. Správní orgán I. stupně postupoval dle § 24 odst. 1 písm. g) zákona č. 111/2006 Sb., kdy částka živobytí osoby činí částku existenčního minima, případně zvýšenou o částky uvedené v § 25 a 30 zákona, tj. 2 200 Kč + 1 090 Kč (zvýšení z důvodu dietního stravování podle § 29) + 189 Kč (zvýšení za pohledávky a nároky podle § 27 odst. 1 písm. b)) + 189 Kč (zvýšení za majetek podle § 26 odst. 1 písm. a)) + 252 Kč (zvýšení za hodnocení snahy zvýšení vlastního příjmu prací podle § 25). Částka živobytí žalobce tak celkem činí 3 920 Kč. Částka živobytí společně posuzované osoby podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb. činí u osoby starší 68 let částku životního minima, popřípadě zvýšenou podle § 29 zákona č. 111/2006 Sb., tj. 3 140 Kč. Částka živobytí společně posuzovaných osob tak dohromady činí 7 060 Kč. Příjem společně posuzovaných osob je tvořen z invalidního důchodu žalobce ve výši 6 550 Kč a starobního důchodu společně posuzované osoby ve výši 11 881 Kč. Dávky důchodového pojištění se pro potřeby zjištění nároku na dávku započítávají z 80 % podle § 9 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona č. 111/2006 Sb., tj. 5 240 Kč a 9 504,80 Kč. Celkový průměrný příjem společně posuzovaných osob tak za rozhodné období činí 14 745 Kč. Příjem je pak třeba snížit o přiměřené náklady na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. Výše příjmu společně posuzovaných osob tak pro účely posouzení splnění podmínek uvedených ve větě druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. činí částku 14 745 Kč sníženou o částku 5 160,75 Kč (což je 35 % příjmu společně posuzovaných osob), činí tedy částku 9 584,25 Kč. Vypočtený příjem společně posuzovaných osob ve výši 9 584,25 Kč je vyšší než 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob ve výši 9 178 Kč (1,3 x 7 060 Kč). Žalobci tak nevznikl nárok na doplatek na bydlení v souladu s větou druhou § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.
17. Námitce žalobce, že dávka by měla činit částku v rozmezí 2 269 Kč a 3 759 Kč, žalovaný nepřisvědčil, neboť konstrukce doplatku na bydlení podle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. je shodně nárokové povahy jako primární doplatek na bydlení dle věty první téhož ustanovení, není zde dán prostor pro správní uvážení. Rovněž nepřisvědčil námitce, že nelze přihlídnout pouze k přiměřeným nákladům na bydlení, nýbrž k odůvodněným nákladům. Při hodnocení nároku na doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věta druhá zákona č. 111/2006 Sb. se vychází z příjmu použitého v řízení o příspěvku na živobytí, tedy z příjmu podle § 9 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. a rovněž z částky živobytí stanovené v řízení o příspěvku na živobytí. Žalovaný tak učinil závěr, že v souladu s větou druhou § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. nevznikl nárok na doplatek na bydlení. Příjem společně posuzovaných osob ve výši 9 584,25 Kč je vyšší než

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

částka živobytí společně posuzovaných osob ve výši 7 060 Kč a přesahuje 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob, tj. částku 9 178 Kč (1,3 x 7 060 Kč).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Soud ve věci samé rozhodl bez jednání, neboť účastníci ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání.
20. Doplatek na bydlení představuje podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/2006 Sb. jednu z dávek systému pomoci v hmotné nouzi. Daný zákon upravuje dva typy dávek k zajištění základních životních podmínek fyzických osob, a to dávky měsíčně se opakující (příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení) a dávky jednorázové označované souhrnně jako dávka mimořádné okamžité pomoci. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou základními prostředky k zajištění osob nacházejících se v hmotné nouzi. Jedná se o dávky obligatorní, tedy takové, na které vzniká nárok splněním podmínek stanovených zákonem.
21. Podle § 33 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
22. Podle § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
23. Podle § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. *nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*
24. Podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. *příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až*
Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

25. Soud konstatuje, že předmětem soudního přezkumu v posuzované věci je výše specifikované napadené rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatek na bydlení, nikoli rozhodnutí týkající se dávky příspěvek na živobytí, byť mezi řízeními o těchto dávkách existuje určitá souvislost. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017-34: „to, že podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí, neznamená, že by stačilo napadnout včasnou žalobou právě jen negativní rozhodnutí o doplatku na bydlení, kdykoli později se zmínit i o rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí, a založit tím soudu povinnost přezkoumat i negativní rozhodnutí o příspěvku na živobytí. Obě tato rozhodnutí, ačkoli spolu souvisejí, totiž jsou samostatnými správními akty, které mohou a mají být napadány u správního soudu samostatně a ve dvouměsíční lhůtě od jejich vydání. Rozhodnutí o příspěvku na živobytí tak není závazným podkladem rozhodnutí o doplatku na bydlení ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., které by soud mohl přezkoumat v rámci řízení o žalobě proti nepřiznání doplatku na bydlení“. Soud proto vycházel z toho, že o nároku žalobce na příspěvek na živobytí již bylo pravomocně rozhodnuto v jiném řízení, které není předmětem daného soudního řízení, a dále se proto zabýval výhradně přezkumem napadeného rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatku na bydlení žalobci, a to v rozsahu žalobních námitek.
26. V posuzované věci je rozhodné, zda žalobci v příslušném období vznikl nárok na příspěvek na živobytí či nikoli, neboť podle toho lze rozlišit, zda mohl získat dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení podle věty první § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., nebo podle věty druhé § 33 odst. 2 tohoto zákona. V tomto směru dospěly správní orgány ke shodnému závěru, že žalobci v rozhodném období nárok na příspěvek na živobytí nevznikl, k čemuž odkázaly na rozhodnutí ze dne 16. 7. 2019, č. j. X, kterým žalobci nebyl příspěvek na živobytí přiznán, a to z důvodu vysokých příjmů; toto je v projednávané věci nesporné. Tato skutečnost s ohledem na výše citovaný § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. jednoznačně znemožňuje žalobci získat doplatek na bydlení dle věty první § 33 odst. 2, neboť daný nárok je primárně podmíněn právě získáním nároku na příspěvek na živobytí. Dle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. je ovšem možné předestřenou podmínku prolomit, jestliže příjem osoby a společně posuzovaných osob sice přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob. Pokud naopak příjem 1,3násobek částky živobytí přesahuje, nelze doplatek na bydlení přiznat za žádných okolností.
27. Na základě uvedeného byl proto nárok žalobce na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení správními orgány posuzován podle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., správní orgány tedy zkoumaly, zda příjem žalobce a společně posuzované osoby (matky žalobce) nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby.
28. Částka živobytí žalobce a společně posuzované osoby byla správními orgány stanovena ve výši 7 060 Kč (zejména dle § 24 odst. 1 písm. g) a násl. a § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb.). Pokud jde o 1,3násobek uvedené částky živobytí společně posuzovaných osob, ten činil 9 178 Kč. Takto stanovenou částku živobytí žalobce v žalobě žádným způsobem nerozporoval a ani soud nemá k výpočtu provedenému správními orgány žádné výhrady.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

29. Průměrný měsíční příjem žalobce a společně posuzované osoby v rozhodném období podle správních orgánů činil 14 745 Kč. Ani tuto částku či její výpočet žalobce nijak nerozporoval. Otázkou však je, zda tento příjem žalobce a společně posuzované osoby má být snížen o přiměřené náklady na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.
30. Podle komentáře Zákona o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář, Wolters Kluwer, Pavelková, Grunerová, Beck, k § 33: *„jedině v případě, že příspěvek na živobytí nebyl osobě přiznán z důvodu, že měla vysoký příjem, resp. její příjem (příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, může této osobě nárok na doplatek na bydlení vzniknout i bez nároku na příspěvek na živobytí. A to pouze za předpokladu, pokud tento příjem sice přesáhne částku živobytí, avšak nepřesáhne 1,3násobek částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob). Použití tohoto pravidla je vázáno na poměrně široké správní uvážení. Pro zjištění 1,3násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3).“*
31. Tento výklad zastává též judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. například rozsudek ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27). Soud v této souvislosti shledal správným výpočet správních orgánů, které uvedly, že výpočet představuje částku příjmu všech společně posuzovaných osob mínus přiměřené náklady na bydlení, což musí být méně než 1,3násobek částky živobytí všech osob, tedy konkrétně 14 745 Kč – 5 161 Kč = 9 584 Kč. Správní orgán I. stupně a následně i žalovaný tak dospěli ke správnému závěru, že částka 9 584 Kč je vyšší než 1,3násobek částky živobytí ve výši 9 178 Kč, a žalobci tedy nevznikl nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení ani podle 33 odst. 2 věty druhé zákona č. 111/2006 Sb. Žalovaný žádné pochybení správního orgánu I. stupně neshledal.
32. Žalobce se v žalobě domáhal zohlednění tzv. odůvodněných nákladů na bydlení, takový postup ale není v souladu se zákonem. V rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32 a ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27 Nejvyšší správní soud vysvětlil, že: *„zákon o pomoci v hmotné nouzi rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení (§ 34) a přiměřenými náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřiblíží. Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozuje stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Prosté srovnání odůvodněných nákladů na bydlení a příjmů všech společně posuzovaných osob v rodině stěžovatelky tak nemůže automaticky bez dalšího vést k přiznání doplatku na bydlení.“*
33. Odůvodněné náklady na bydlení by byly v řízení o doplatku na bydlení zkoumány jedině za předpokladu, že by na něj měl žalobce nárok, tj. hrály by roli při stanovení

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

konkrétní výše doplatku. Naopak pro účely příspěvku na živobytí počítá zákon č. 111/2006 Sb. s tzv. přiměřenými náklady na bydlení, které představují maximálně 35 % průměrného měsíčního příjmu (zde tedy 35 % z 14 745 Kč). Přiměřené náklady na bydlení (viz § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.) a odůvodněné náklady na bydlení (viz § 34 zákona č. 111/2006 Sb.) jsou dva rozdílné pojmy dle zákona č. 111/2006 Sb., a nelze je tudíž zaměňovat.

34. Související žalobní námitky stran nutnosti porovnání příjmu společně posuzovaných osob s odůvodněnými náklady na bydlení jsou proto nedůvodné. Nic nenasvědčuje žalobcovým závěrům, dle kterých je třeba se odchýlit od znění ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96. Podle tohoto nálezu je nutno rozlišovat případy, ve kterých lze soulad ustanovení právního předpisu s ústavním pořádkem zabezpečit jeho ústavně konformní interpretací a kdy tak učinit nelze a je nutno přistoupit k jeho zrušení. V posuzovaném případě však soud neshledal, že by věta druhá § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. byla v rozporu s ústavním pořádkem, postup nastíněný ve zmiňovaném nálezu se proto neuplatní.
35. Soud se tak ztotožnil s argumentací žalovaného týkající se nezohlednění odůvodněných nákladů na bydlení. Žalovaný v souladu s výše uvedeným uvedl, že v případě zohlednění odůvodněných nákladů na místo přiměřených nákladů by se jednalo o nezákonný postup, neboť při hodnocení nároku na doplatek na bydlení podle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. vychází správní orgán z příjmu použitého v řízení o příspěvku na živobytí. Žalobcovy námitky ohledně výkladu zákona č. 111/2006 Sb. tedy řádně vypořádal a rovněž tak vysvětlil, proč v případě žalobce není na místě postupovat v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96.
36. S ohledem na výše uvedené soud shledal, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, neboť žalobce ani po zohlednění přiměřených nákladů na bydlení nesplňuje podmínky vzniku nároku na doplatek na bydlení podle věty druhé § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. Žalovaný též adekvátně a uceleně reagoval na odvolací námitky žalobce, které dostatečným způsobem vyvrátil. Zásadní požadavek žalobce, aby při posouzení podmínek pro vznik nároku na doplatek na bydlení správní orgány zohlednily náklady odůvodněné, není v souladu se zákonem a není možné mu vyhovět, jak ostatně zdejší soud ve věci žalobce již opakovaně judikoval (např. rozsudky ze dne 24. 3. 2022, č. j. 2 Ad 17/2020-45, č. j. 2 Ad 19/2020-31 a č. j. 2 Ad 27/2020-34, rozsudek ze dne 13. 4. 2022, č. j. 19 Ad 11/2020-37, rozsudek ze dne 15. 6. 2022, č. j. 4 Ad 20/2020-28 nebo rozsudek ze dne 2. 5. 2024, č. j. 4 Ad 11/2023-20). K tomu soud rovněž poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2023, č. j. 5 Ads 206/2022-49, kde žalobce v kasační stížnosti uplatnil téměř identickou argumentaci jako v právě posuzované žalobě, přičemž kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost, a to s odkazem na rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2023, č. j. 5 Ads 132/2022-23.
37. Soud rovněž shledal, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí řídil závazným právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 9. 5. 2023, č. j. 16 Ad 19/2020-21, když při výpočtu nároku na doplatek na bydlení přihlédl k přiměřeným nákladům na bydlení podle § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., vypořádal námitku zohlednění odůvodněných nákladů na bydlení a považoval žalobce za uchazeče o zaměstnání podle § 25 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

38. Na základě shora uvedeného soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 2. června 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.